

वत्येवेत्यर्थः । कीदृशः अधिवक्ता अधिकवदनशीलः प्रथमः सर्वेषां मुख्यः पूज्य-
त्वात् । दैव्यः देवेभ्यो हितः । भिषक् रोगनाशकः स्मरणेनैव रोगनाशाद्विषक्तम् ।
एवं परोऽक्षमुक्त्वा प्रत्यक्षमाह हे रुद्र सर्वा यातुधान्यः यातुधानी राक्षसीः त्वं प-
रासुव पराक्षिप अस्मभ्यो दूरीकुरु । किं कुर्वन् सर्वानहोन्सर्पव्याघ्रादीन्जम्भयन्
विनाशयन् । कीदृशीयातुधान्यः अधराचीः अधरेऽधोदिशेऽञ्चति ता अधराच्यः ताः
अधोऽधोगमनशीलाः । चो समुच्चये सर्पनाशराक्षसीक्षिपौ सहैव कुर्वित्यर्थः ॥ ५ ॥

असौ यस्ताम्रोऽरुण उत बभ्रुः सुमङ्गलः ।

ये चैनं रुद्रा अभितो दिक्षु श्रिताः सहस्रशोऽवैषां हेतु ईमहे ॥ ६ ॥

आदित्यत्रपेणात्र रुद्रः स्तूयते । योऽसौ प्रत्यक्षो रुद्रो रवितृपः च पुनर्ये रुद्रा
एनमभितो दिक्षु प्राच्यादिषु श्रिताः किरणत्रपेण सहस्रशोऽसंख्याः एषां हेतुः
क्रोधमस्मदपराधजं वयमव ईमहे निवारयामः भक्त्या निराकुर्मः । हेतु इति [निघं
२. १३.] क्रोधनाम । अभिसर्वतसोरिति [पा° २. ३. २. वा° १. २.] द्वितीया । कीदृ-
शोऽसौ ताम्रः उदयेऽत्यन्तं रक्तः । अरुणः रक्तोऽस्तकाले । उतापि च बभ्रुः पि-
ङ्गवर्णोऽन्यदा । सुमङ्गलः शोभनानि मङ्गलानि यस्य मङ्गलत्रपः रव्युदये सर्वम-
ङ्गलप्रवर्तनात् ॥ ६ ॥

असौ योऽवसर्पति नीलग्रीवो विलोहितः ।

उतैनं गोपा अदृशन्नदृशन्नुदहार्यः स दृष्टो मृडयाति नः ॥ ७ ॥

योऽसावादित्यत्रपोऽवसर्पति उदयास्तमयौ कुर्वन्निरन्तरं गच्छति । एनं गोपा
उत गोपाला अपि वेदोक्तसंस्कारहीनाः अदृशन्नपश्यन्ति । उदहार्यः उदकं हरति
ता उदहार्यः मन्थौदनेत्यादिना [पा° ६. ३. ६०.] उदकस्योददेशः जलहारिण्यो यो-
षितोऽप्येनमदृशन्नपश्यन्ति । आगोपालाङ्गनादिप्रसिद्ध इत्यर्थः । दृशेर्लुङि इरितो
वेति [पा° ३. १. ५७.] चुरङ् रुगागमश्छान्दसः । कीदृशः नीलग्रीवः विषधारणेन
नीला ग्रीवा कण्ठो यस्य अस्तमये नीलकण्ठ-इव लक्ष्यः । विलोहितः विशेषेण
रक्तः । स रुद्रो दृष्टः सन्नोऽस्मान्मृडयाति सुखयतु असौ मण्डलवर्ती रुद्र एव त-
पतीति ज्ञातः सुखं करोवित्यर्थः ॥ ७ ॥